

Elektronorma N-scale

Modulová norma - měřítko 1:160 - N

E 1.00 N

Dne: 29.11.2013

Strana: 1 z 5

1. Úvod

Tato norma řeší základní požadavky na moduly z hlediska jejich elektrického zapojení a požadavky kladené na vozidla. Dodržováním těchto požadavků je nezbytným předpokladem pro bezproblémové zprovoznění modulů při stavbě kolejiště na setkáních.

2. Elektrické zapojení modulů

2.1. Technický standard

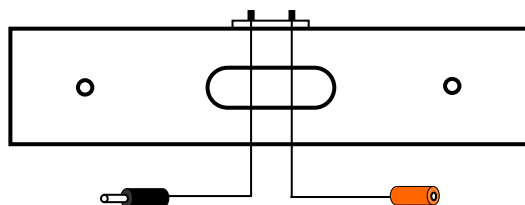
- Žádné zařízení ani kabel na 230V nesmí být pevnou součástí modulu, rozvod 230V musí být umístěn na zemi.
- Maximální napětí pro napájení modulů je 24V
- Rozvod pro napájení kolejí nesmí být použit pro ovládání nebo napájení příslušenství
- Transformátor (nebo jiný zdroj bezpečného napětí) musí odpovídat bezpečnostním normám.
- Při použití více transformátorů je nutné dbát na to, aby za žádných okolností nemohlo dojít k propojení jejich sekundárních výstupů. Takové propojení je životu nebezpečné!
- Nezapojené kabely s banánky musí být zajištěny tak, aby nemohlo dojít k dotyku s jiným banánkem nebo jiným napětím (riziko zkratu)

2.2. Základní požadavky

- Žádné zařízení ani kabel na 230V nesmí být pevnou součástí modulu, rozvod 230V musí být umístěn na zemi.
- Maximální napětí pro napájení modulů je 24V
- Rozvod pro napájení kolejí nesmí být použit pro ovládání nebo napájení příslušenství
- Transformátor (nebo jiný zdroj bezpečného napětí) musí odpovídat bezpečnostním normám.
- Při použití více transformátorů je nutné dbát na to, aby za žádných okolností nemohlo dojít k propojení jejich sekundárních výstupů. Takové propojení je životu nebezpečné!
- Nezapojené kabely s banánky musí být zajištěny tak, aby nemohlo dojít k dotyku s jiným banánkem nebo jiným napětím (riziko zkratu)

2.3. Rozvod pro napájení kolejí - rozhraní X1

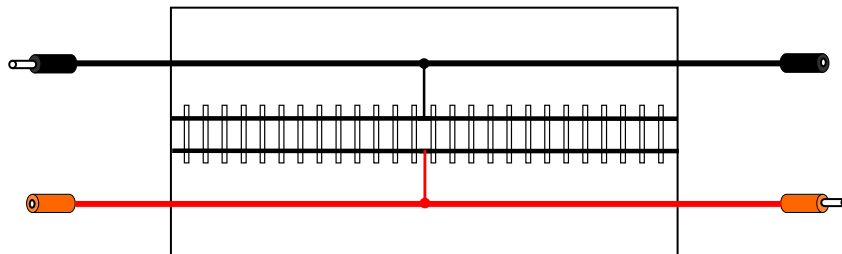
- K napájení kolejí slouží vodiče (průběžné vedením) o minimálním průřezu 1,5 mm².
- Každý jednotlivý kolejový prut modulu musí být k průběžnému vedení připojen alespoň jedním napájecím vodičem o minimálním průřezu 0,25 mm², nepostačuje vodivé propojení oddělených prutů kolejnicovou spojkou.
- Průběžné vedení je na každé straně ukončeno banánkem a zdírkou 4mm, vyhrazené barvy jsou červená a černá.
- Délka propojovacího kabelu (přesah od hrany modulu) musí být min. 25 cm.
- U krátkých modulů (např. návěstních, přechodových) kde by mohlo dojít k záměně zdírek a banánků musí být jednoznačně patrné, jaký pár patří k příslušné straně modulu (fixace kabelů, pozice zdířky apod.)
- Kolejnice nesmí mít elektrický kontakt s kolejnicemi sousedního modulu

Při pohledu na čelo modulu je k levé kolejnici připojen banánek, k pravé zdiřka

Varianta 1 – kabel s banánkem a kabel se zdičkou

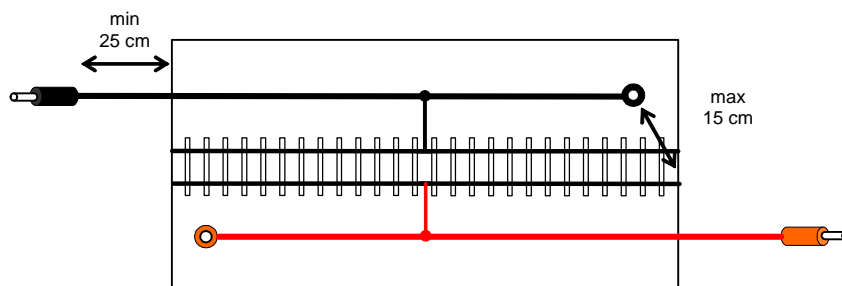
Propojovací vedení je na každé straně tvořeno dvěma vodiči, kde na jednom je banánek a na druhém propojovací zdička.

Varianta 2 – kabel s banánkem a pevná zdička v modulu

Průběžné vedení je na každé straně ukončeno tak, že v modulu jsou zdičky připevněny fixně a banánek je připevněn na propojovacím kabelu.

Zdička v modulu musí být umístěna tak, aby bylo možno bez problémů připojit banánek od sousedního modulu, vzdálenost zdičky od středu čela modulu (otvoru pro kabely) musí být max. 15 cm

2.4. Rozvod pro ovládání příslušenství - rozhraní X2

- Slouží pro rozvod signálu k ovládání příslušenství a dále pak pro případné propojení dopraven při vzdáleném ovládání.
- Rozhraní X2 je tvořeno zásuvkami RJ 45
- Propojovací kabely jsou tvořeny 8-ti žilovým nekříženým kabelem oboustranně opatřeným konektorem RJ45.
- Přiřazení signálů a zapojení konektorů rozhraní X2 – viz příloha, tabulka 1

2.5. Rozvod pro ovladače - rozhraní X3

- Slouží pro rozvod zesíleného signálu pro zesilovače a pro připojení ovladačů vozidel.
- Rozhraní X3 je tvořeno zásuvkami RJ 12 v provedení do plošných spojů, používání telefonních rozvodů není dovoleno
- Propojovací kabely jsou tvořeny 6-ti žilovým nekříženým kabelem oboustranně opatřeným konektorem RJ 12.
- Přiřazení signálů a zapojení konektorů rozhraní X3 – viz příloha, tabulka 2 a obrázek 2

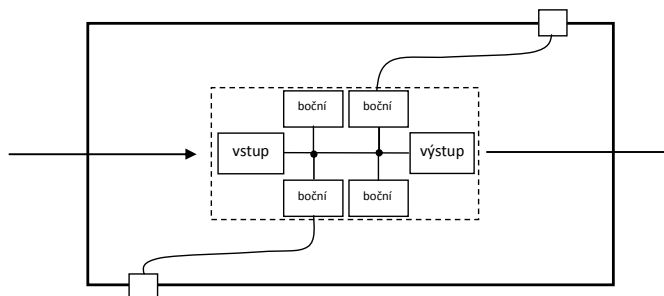
Varianta 1 – LN Box ¹⁾

LN boxy nejsou pevnou součástí modulů, ale připínají se k nim variabilně podle potřeby. Připnutí LN boxu musí odolat případnému mechanickému namáhání (např. tahem za kabel)

Varianta 2 – zásuvky v modulu s vnitřním průběžným vedením

- Rozhraní X3 musí mít v modulu 2 zásuvky (pro vstup a výstup průběžného vedení), které musí být propojeny co nejmenším počtem spojů.
- Boční zásuvky pro ovladače se připojují k průběžnému vedení modulu viz. obrázek
- Boční zásuvky X3 mohou být zabudovány do bočnic modulu a musí být otočeny „zámkem nahoru“

Schematické znázornění zapojení rozvodu X3 v modulu

- 1) LN box je krabička, v níž jsou integrovány vstupní / výstupní zásuvky, jejich vnitřní propojení a zásuvky pro připojení ovladačů. LN box je plně schopný nahradit všechny části X3 rozhraní modulu.

3. Dopravní, speciální moduly, větší provozní celky

3.1. Základní požadavky

- Každý majitel modulu(ů) se třemi a více kolejemi musí vlastnit alespoň jeden napájecí zdroj a zesilovač DCC signálu (Booster)
- Zesilovače pro napájení kolejí musí mít výstupní napětí max. 14 V.
- Výkonový výstup zesilovače DCC signálu je vyveden na banánkové zdíčky 4mm (černá, červená),
- Připojení výkonového výstupu zesilovače k modulu musí být provedeno tak, aby bylo možno jednoduše prohodit polaritu (J a K)
- Pokud má stanice více zesilovačů musí být zajištěna stejná polarita
- Signálový vstup zesilovače DCC je vyveden na rozvod X3.
- Napájení jazyků a srdcovky výhybek musí být provedeno tak, aby bylo zajištěno napájení v celé délce výhybky – viz. příloha, obrázek 1

3.2. Moduly s možností trvalého odstavení vozů

Moduly, které umožňují odstavení vozu jako např. vlečkové areály, nákladíště apod., musí být elektricky zapojeny tak, aby odstavené vozy neovlivňovaly obsazení traťové koleje na tomto modulu.

- Rozhraní X1 musí být rozšířeno a další vedení ukončené banánkem a zdíčkou modré barvy tak, aby bylo možno použít na každé straně modulu buď banánek nebo zdíčku.
- Na kolejích pro odstavení vozů (vlečka) musí být obě kolejnice oddělené od traťových kolejnic.
- Modul musí být vybaven dvěma přepínači, které přepojí traťové kolejnice buď k „nehlídanému“ (červenému, černému) vedení nebo k „hlídanému“ (modrému) vedení – viz schéma.
- Poloha přepínače musí být označena textem nebo barevně.
- Normál (N, červená, černá) = kolejnice je připojena k normálnímu rozvodu X1
- Hlídané (H, modrá) = kolejnice je připojena k vedení s hlídáním kolejového obvodu

Elektronorma N-scale

Modulová norma - měřítko 1:160 - N

E 1.00 N

Dne: 29.11.2013

Strana: 4 z 5

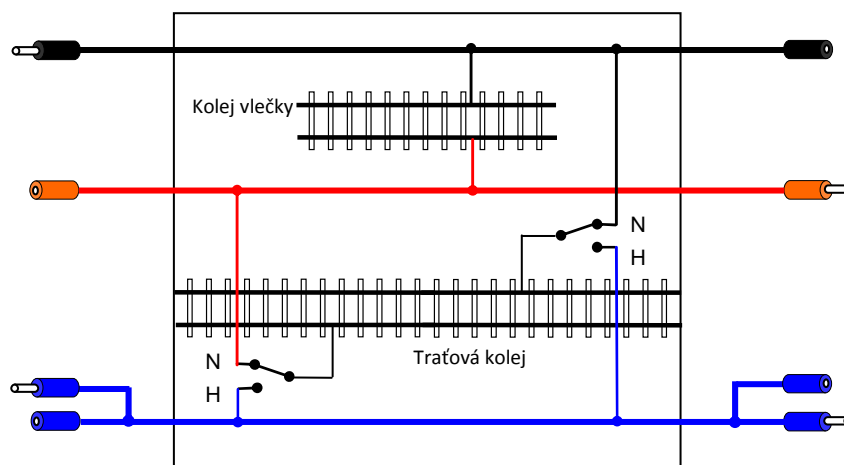
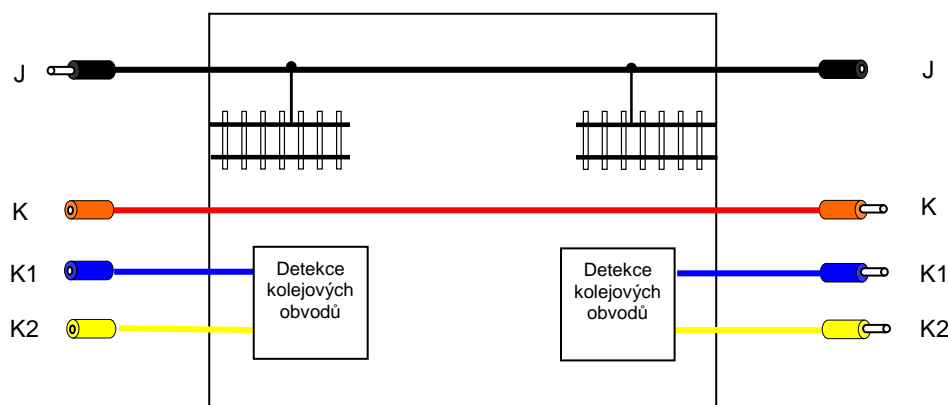

Schéma zapojení modulu

3.3. Moduly s detekcí obsazenosti kolejových obvodů

U modulů, které používají sledování obsazenosti trati pomocí kolejových obvodů se rozhraní X1 rozšiřuje o další vedení K1 a K2.

- Pro tato vedení platí stejné zásady jako pro základní vedení (provedení, délky kabelů apod.)
- Kabelové přemostění hlídaných úseků trati musí být zajištěno buď dostatečnou délkou propojovacích kabelů, nebo vložením prodlužovacích kabelů, které musí být součástí dopravy.
- Význam jednotlivých vedení uveden v příloze 1, tabulka 3.
- Speciální moduly (např. přejezdy, odbočky) musí být zapojeny tak, aby byly splněny všechny obecné podmínky a neovlivňovaly nijak činnost ostatních modulů.

Elektronorma N-scale

Modulová norma - měřítko 1:160 - N

E 1.00 N

Dne: 29.11.2013

Strana: 5 z 5

4. Vozidla

- Hnací vozidla musí být vybavena DCC NMRA kompatibilními lokomotivními dekodéry. Dekodér musí umět rozšířené (4-místné) adresy.
- Všechna vozidla bez vlastního pohonu musí být upravena pro vybavení kolejových obvodů, to znamená, musejí mít odběr proudu minimálně 1 mA (u vozů bez osvětlení např. nápravy natřené odporovým lakem pro dosažení odporu cca 5 kΩ ± 20 kΩ. Před použitím na kolejšti je doporučeno nalakovaná dvojkolí vystavit zkušebně proudové zátěži.)

PŘÍLOHY

Tabulka 1: Přřazení signálů rozhraní X2 – platí pro příslušenství LENZ

RJ45	Popis	Lenz	Ostatní systémy
1	DCC NMRA + zesílený signál	C	DCC +
2			
3			
4	Zpětné hlášení (LENZ)	R	
5	Zpětné hlášení (LENZ)	S	
6			
7			
8	DCC NMRA - zesílený signál	D	DCC -

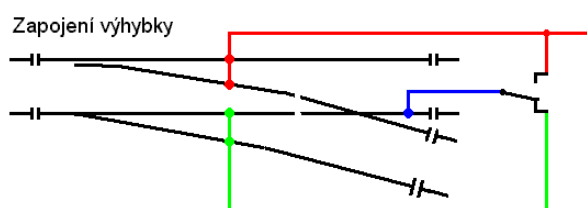
Tabulka 2: Přřazení signálů rozhraní X3

RJ 12	Popis	Lenz	LocoNet
1	DCC NMRA + zesílený signál	C	RAIL_SYNC -
2	Specifické daný pro systém	M	Zem
3	Specifické daný pro systém	B	Loconet -
4	Specifické daný pro systém	A	Loconet +
5	Specifické daný pro systém	L	Zem
6	DCC NMRA - zesílený signál	D	RAIL_SYNC +

Tabulka 3: Přřazení signálů ke zdičkám rozšířeného rozhraní X1

vedení	název	název / signál
černé	J	Napájení společné kolejnice - zesílený DCC + signál
červené	K	Napájení nehlídaných úseků a tratě - zesílený DCC - signál
modré	K1	Napájení kolejnice 1. kolej. úseku. (např. mezi vjezd. návěstidlem a zhlavím)
žluté	K2	Napájení kolejnice 2. kolejového úseku. (např. před vjezdovým návěstidlem)

Obrázek 1: Zapojení výhybky

Přepínač pro napájení srdcovky je závislý na přestavení výhybky

Obrázek 2: konektor RJ12

